مامەڵەی لەگەڵ داعش و مامەڵەی بەداعش. عوسمان حاجی مارف

ئەو شەڕەی لە موسڵ و شارەکانی سوریا، ووڵاتانی زلھێزی دنیا لە بەرامبەر داعشدا ھەڵیان گیرسان، نەک کۆتایی بە داعش نەھێنا بەڵکو بە ملێون خەڵکی بێ تاوان بونە قوربانی ئەو شەڕە، لە کوشتن و بریندارى و کەم ئەندامکردن و ئاوارەیی و بێ نان و ئاوی. گەر داعش لەلایەک کابوس و کارەساتێک بو لە مێژووی ژیانی دانیشتوانی ڕۆژھەڵاتی ناوەڕاستدا، لەلایەکی ترەوە ئەو جەنگەش ووڵاتە ئیمپریالیەکان بە لێدان لە داعش بەرپایان کرد، کارەساتەکەی نەک کەمتر نەبو لە کاری تیرۆرستانەی داعش، بەڵکو نمونەی ئەو جەنگە وێرانکاریە گەورانەو کارەساتەبارانەیە کە لە مێژوی بەشەریەتدا جێگای تێرامانە، لە ھەمان کاتدا بەدوای ئەو شەڕە ھێزە تیرۆرستەکانی داعشیش بە چەند ناوچەیەکدا بڵاو بونەوە کە ھۆکاری مەترسی بەردەوامن لەسەر ژیانی دانیشتوانی ئەو ناوچانەی داعش مەفرەزەکانی بنەکەیان ھەیە، دوو ساڵ زیاترە کە لە ناوچەی دەورو بەری حەمرین و کفری و خانەقین و وتوزخورماتو، لەدەورو بەری کەرکوک و حەویجە مەفرەزەکانیان شەڕی پارتیزانی دەکەن و دانیشتوانی ئەو ناوچانە بێزار دەکەن، ئێستاش لە ناوچەی قەرەجوخ و پردێ و.. ھێرشێکی تازەی بەردەوامیان دەست پێکردووە و زیانی گیانی و ئاوارەییان خولقاندووە.

داعش لە ئێستادا فرسەتی ھێناوە سود وەرگرێت لەو دۆخە نالەبارو قەیرانەی دەسەڵاتی حکومەتی عێراق و ھەرێم دەرگیری بون، لە نەتوانینی پێکھێنانی حکومەت و چاوەروانیان بۆ ئەو ئاڵوگۆڕو پێشھاتانەی بەرەوڕوی ڕۆژھەڵاتی ناوەڕاست دەبێتەوە. لەلایەکی تریشەوە بەرنامەڕێزی پاشەکشەی ھێزەکانی ئەمریکایە لە عێراق، بەگشتی ئەم ھەلومەرجە سیاسیە لە بەرزبونەوەی زیاتری گێژاوو ناسەقامگیری سیاسی، بۆتە بۆشاییەک کە داعش لە ھەرشونێکدا بۆی گونجا گورزی خۆی دەھاوێت وبەزیان و کارەسات ئەو ناوچەیە دەھاژێنێت.

گورزەکانی ئەم چەند ڕۆژەی داعش کەلە ناوچەکانی ژێر دەسەڵاتی پارتیدا دەنگی دایەوە، سەرسامی ڕای گشتی تەنھا لەوەدا نەبو کە داعش ئەتوانێ مانۆڕی سەربازی دەکات، بەڵکو زیاتر پرسیار لەسەر ئەوەبو کە بۆچی ھێزەکانی پێشمەرگە نەیان توانی ھێزی پارێزەرین و بە دەنگ خەڵکی ئەو ناوچانەو هیزەکانی خۆشیانەوە بن.

بەگشتی ئەوە ڕۆشنە کەبە دوای ڕوداوی کارەساتی یانزەی سێپتەمبەری دوو هەزار، ئەو جەنگ و کەمپینەی دژی تیرۆر، ئەمریکاو هاوپەیمانانی بانگەشیان بۆدەکرد، لە باری عەمەلی و واقعیەوە بە تایبەتی دوای پاشەکشەی ئەمریکا لە ئەفغانستان، پوچی و بێ ناو□□کی ئەو درۆیە زیاتر بەرجەستە بوەوە.
هەر بۆیە گەر ئەم هەلومەرجە ناسەقامگیریە سیاسیەی ئێستای ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست هۆکارێکی قەیرانی ئێستای حزبەکانی دەسەڵاتدارانی بزوتنەوەی کوردایەتی بێت، لە هەمان کاتدا سیاسەتی پاشکۆبونیان بۆ نەخشەو سیاسەتەکانی ئەمریکا لە ناوچەکەدا لە قەیرانێکی قوڵترو چاوەڕوانیەکی وەها نادیاردا ڕایاندەگرێت، کە نازانن چۆن مامەڵەی ئاڵوگۆڕەکان بکەن.

بەگشتی بزوتنەوەی کوردایەتی خاوەن دەسەڵات، ئەو چاوەڕوانیەی سەرگەردانی کردون هێشتا ل□ بەردەم ملکەچی و وەفاداری پاشکۆبونیان بۆ بەرژوەندیەکانی ئەمریکا و تورکیا و ئێرانە، هەربۆیە ل□ بەرامبەر دەست وەشاندنەکانی داعشدا، لەلایەک بێ ئیرادەن و لەلایەکی ترەوە لە هەوڵی ئەوەدان مامەڵەی سیاسی پێوە بکەن، لەم نێوەدا بەهەر قیمەت مەوقعیەت و جێگاوڕێگایەک کەپارتی وەک هێزی یەکەم لە کوردستاندا بەدەستی هێناوە، ئاشکرایە کە هەوڵ ئەدات ئەو هاوسەنگیە ڕاگرێت و لەدەستی نەدات، ئەمەش ئەوەمان نیشان ئەدات، هێرشی داعش بۆ سەر پێشمەرگە و ئەو ناوچانەی ژێر دەسەڵاتی پارتیدایە دەکرێ یا غافڵگیری بێت، یا ئامادەییە بۆ سەوداو مامەڵە لەگەڵ داعش، یاخود مامەڵە بە داعشەوە دەکات لەگەڵ ئەمریکاو حکومەتی عێراق و هەر هێزێکی رەقیبیدا.

بەکورتی لەو بارەیەوە ئەتوانم بڵێم ڕاستە بونی داعش لەهەر ناوچەیەکدا جێگای مەترسی و خولقاندنی کارەساتە، بەڵام ئەوەش کە ئەم مەترسیە زیاترو ترسناکتر دەکات، جۆری ئەو سەوداومامەڵەیە کە حزبەکانی کوردایەتی و سوپای عێراق و حەشدی شەعبی و هێزە ئیسلامیەکانە بە داعشەوە دەیکەن، هیچ کات سیاسەتی کۆتایی هێنانی داعشیان نەبوەو نیەو پارێزەری ژیان و ماڵی خەڵک نەبون و نین، بەرژەوەندی حزب و هێزەکانیان لەسەرو هەمو ئعتبارێکەو□ یەو داعشیش کارتێکە جێگای خۆی هەیە بۆ سەوداو مامەڵەکانیان.
هەربۆیە ئامادەیی بەرگری هێزی خەڵک بۆ وەستانەوە بەرامبەر داعش ئەو ڕێگایەیە کە ئەتوانێ پاشەکشەو شکستی گەوەرە بە دەوری داعش بهێنێت، لە هەمان کاتدا هەر ئەم ڕێگایەشە ئەتوانێ بەر بە هەر سەوداو مامەڵەیەک بگرێ کە ووڵاتان و هێزەکانی کوردایەتی و عروبەو

ئیسلامی لـەگەڵ داعش دەیکەن یا بەداعشەوە دەیکەن.